

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
VLADA UNSKO-SANSKOG KANTONA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA
THE UNA-SANA CANTON
UNA-SANA CANTON GOVERNMENT

N A C R T

STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE
UNSKO – SANSKOG KANTONA 2022. - 2026. GODINE

Bihać, mart 2023. godine

LISTA SKRAĆENICA

Zbog prakse navođenja skraćenica u tekstu, prije uvodnog dijela je potrebno izratiti listu skraćenica radi razumijevanja i boljeg praćenja teksta svih zainteresiranih strana. U nastavku se daje indikativni primjer skraćenica:

APIK	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine
Akcioni plan	Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona 2022. – 2024. godine
BD	Brčko distrikt Bosne i Hercegovine
BiH	Bosna i Hercegovina
Nacrt strategije BiH	Nacrt strategije za borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine za period 2020. - 2024. godine
Strategija	Strategija za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona 2022. - 2026. godine
FBIH	Federacija Bosne i Hercegovine
USK	Unsko-sanski kanton
JLS	Jedinice lokalne samouprave
OCD	Organizacije civilnog društva
UNCAC ili Konvencija	Konvencija Ujedinjenih Nacija protiv korupcije

SADRŽAJ

U V O D	4
METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE I RADNA TIJELA	6
USKLAĐENOST S DRUGIM RELEVANTNIM DOKUMENTIMA	7
1. STRATEŠKA PLATFORMA	8
1.1. Analiza situacije	8
1.2. Strateški ciljevi	12
Strateški cilj 1: Unaprijediti borbu protiv korupcije u USK	13
2. Prioriteti i mjere sa indikatorima	13
1.1.1. Poboljšanje procesa zapošljavanja u javnom sektoru	15
1.1.2. Sveobuhvatno unapređenje integriteta u zdravstvenom sektoru	16
1.1.3. Unapređenje integriteta u sektoru obrazovanja	16
3. Strateški projekti	21
4. Indikativni finansijski okvir	22
5. Sažeti pregled strateškog dokumenta- popuniti na samom kraju	23
6. OKVIR ZA PROVOĐENJE, PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJU STRATEŠKOG DOKUMENTA	25
Dodatak 1- Detaljan pregled mjera-POPUNITI NA kad sve bude usaglašeno	27
Dodatak 2- Principi izrade strategije	28
Dodatak 3 - SWOT analiza	32

U V O D

Korupcija je ozbiljan problem u savremenom svijetu koja je, u različitim oblicima i razmjerama prisutna svugdje, pa i u ekonomski snažnim, demokratskim i organiziranim državama. Faktori koji utiču na stanje i razmjere korupcije raznovrsni su, poput historijskih, društvenih, kulturoloških i političkih, stoga su i posljedice korupcije u životu običnoga građanina i cjelokupnoga društva mnogobrojne i teške. Korupcija predstavlja posebnu opasnost za države u tranziciji, u kojima demokratski, institucionalni i vrijednosni sistemi još nisu dovoljno izgrađeni. U takvim državama, neadekvatni pravni i politički mehanizmi ne pružaju dovoljno garancija za efikasnu kontrolu raspolaganja javnim ovlaštenjima, te njihova zloupotreba zapravo, predstavlja korupciju. Bosna i Hercegovina, kao tranzicijska zemlja, u posljednje vrijeme preduzima određene sistematske aktivnosti na suprotstavljanju takvim zloupotrebama. Na osnovu relevantnih istraživanja, poput redovnih izvještaja indeksa Percepcije korupcije Transparency International-a, potvrđeno je da države sa visokim demokratskim standardima i ekonomsko razvijene države imaju nizak stepen zastupljenosti korupcije u svom društvu.

Najznačajniji međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije, potpisani i ratifikovani od strane Bosne i Hercegovine su:

- Krivičnopravna konvencija protiv korupcije¹
- Građanskopravna konvencija protiv korupcije²
- Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa tri pripadajuća protokola³
- Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije⁴
- Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom⁵.

---

¹ Criminal Law Convention on Corruption, Strazbourg, 27.1.1999. godine, stupila na snagu 1.7.2002. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 1.7.2002. godine, objava „Službeni glasnik BiH“, broj 36/2001

² Civil Law Convention on Corruption, Strazbourg, 4.11.1999. godine, stupila na snagu 1.11.2003. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 1.11.2003. godine, objava „Službeni glasnik BiH“, broj 36/2001

³ Convention against Transnational Organized Crime, Palermo, 15.11.2000. godine, stupila na snagu u unutrašnjem smislu 29.9.2003. godine, objava „Službeni glasnik BiH“, broj 03/2002

⁴ Convention against Corruption, stupila na snagu 14.12.2005. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 26.10.2006. godine, objava „Službeni glasnik BiH“-Međunarodni ugovori 05/2006

⁵ Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime, Strazbourg, 08.11.1990. godine, stupila na snagu 1.09.1993. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 1.7.2004. godine, objava „Službeni glasnik BiH“- Međunarodni ugovori broj 04/2006

Borba protiv korupcije, prije svega zahtijeva detekciju slabosti u organizacijskoj strukturi poslovanja na nivou svih institucija u USK, te manjkavosti zakonodavnog regulatornog okvira na svim područjima djelovanja institucija u USK. Samo kontinuiranim djelovanjem moguće je postepeno i sistemski suzbijati korupciju i istovremeno reafirmirati politiku, odnosno državnu službu kao djelatnost za javno dobro i javni interes. Vlada USK se istinski opredijelila za pokretanje svih potrebnih dugoročnih i planskih aktivnosti u borbi protiv korupcije u svim segmentima svog rada i djelokruga svojih nadležnosti. U okviru svojih nadležnosti, najveći fokus jeste na prevenciji korupcije, sa posebnim sektorskim pristupom.

Opredjeljenje Vlade USK, uvažavajući sve međunarode standarde, najviše se ogleda kroz predloženi Zakon o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 7/21 i 1/22), u kojem je sadržan i pravni osnov za donošenje Uredbe o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona i Uredbe o uspostavljanju i vođenju Registra ličnih podataka o imovini i postupku provjere imovine lica iz člana 1. navedenog Zakona.

METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE I RADNA TIJELA

Rješenjem Vlade USK broj: 03-017-513/19 od 31.05.2019. godine, zaduženo je Radno tijelo Vlade USK za izradu Strategije za provođenje borbe protiv korupcije i Akcionog plana za provođenje Strategije 2020. - 2024. godina. Obzirom na pandemiju Covid19, Radno tijelo je tek u maju 2021. godine iniciralo proces izrade Strategije za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona 2022. - 2026. godine. Sam postupak izrade Strategije je proveden u skladu s Zakonom o razvojnim planiranju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ br. 32/17) i Uredbom o izradi strateških dokumenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ br. 74/19 i 02/21), kojima je propisana metodologija izrade svih strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Tokom procesa izrade Strategije, formirana su radna i savjetodavna tijela koja su usmjeravala dinamiku i proces izrade Strategije. Prikupljeni podaci iz različitih oblasti poslužili su kao osnov za izradu strateškog dokumenta. Proces javnih konsultacija o Nacrtu strategije, koji je uključio širi krug zainteresovanih aktera, realizovan je tokom mjeseca marta 2022. godine. Proces izrade Strategije je podržan i od strane Organizacije za evropsku sigurnost i saradnju u Bosni i Hercegovini (OSCE).

Strategija je izrađena u skladu preporukama Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine. U izradi Strategije primjenjen je sektorski pristup, koji će ciljanim preventivnim mjerama omogućiti sprječavanje različitih pojava oblika korupcije specifičnih za pojedine sektore, a sve kako bi se postigla svrha identificiranja i suzbijanja koruptivnih rizika. Obzirom na važnost dosljednog provođenja Strategije, naročita pažnja posvetit će se praćenju provođenja utvrđenih mjera prevencije i suzbijanja korupcije, te odgovornosti za njihovo provođenje. Strategija će se provoditi kroz Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona 2022. – 2026. godine i u skladu sa Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ br. 74/19 i 02/21). Na taj način će se ostvariti zakonska obaveza Unsko-sanskog kantona iz člana 22. Zakona o Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 103/09 i 58/13) (u daljem tekstu: Zakon o Agenciji), ali i stvoriti pravni okvir kojim se reguliše proces izrade strateških dokumenata.

USKLAĐENOST S DRUGIM RELEVANTNIM DOKUMENTIMA

Strategija i Akcioni plan su usklađeni sa općim principima Nacrta strategije BiH, a u kontekstu uloge koju USK ima u procesu provođenja antikorupcijskih aktivnosti.

Strategija je povezana sa drugim strateškim ciljem Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021. - 2027. godine "Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora", a koji je povezan sa drugim i trećim pravcem Okvira za implementaciju ciljeva održivog razvoja u BiH „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“, te „Društvo jednakih mogućnosti“. Također, u direktnoj je vezi sa akceleratorima i pripadajućim pokretačima:

Pravac - Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom – Akcelerator 2 „Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava“ s pripadajućim pokretačima:

- zaštita ljudskih prava,
- efikasna borba protiv korupcije,
- borba protiv različitih oblika kriminala i terorizma.

Također, Strategija je povezana sa Ciljem održivog razvoja br. 16 „Promovisati miroljubiva, inkluzivna i pravedna društva“, odnosno podcilj: „Značajno smanjiti korupciju i podmićivanje u svim njihovim pojavnim oblicima“. Na kraju, Strategija je povezana i sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021. – 2027. godine, i to sa mjerom 4.1.4. „Razvijati efikasan sistem prevencije i borbe protiv korupcije“.

1. STRATEŠKA PLATFORMA

1.1. Analiza situacije

Bosna i Hercegovina je jedna od zemalja koja je najviše nazadovala u borbi protiv korupcije u proteklih 10 godina, što je pokazala analiza Indeksa percepcije korupcije za 2021. godinu koju redovno sprovodi Transparency International. Prema istom izvoru, BiH je ocijenjena sa ocjenom 35 na skali od 0 do 100, prema kojem rezultatu je ukupno pozicionira na 110. mjesto od 180 zemalja. Lošiji rezultat u Evropi imaju samo Ukrajina i Rusija.

Rezultati istraživanja javnog mnjenja koje je sproveo Transparency International u BiH (TI BiH) krajem 2021. godine, na reprezentativnom uzorku na cjelokupnoj teritoriji BiH pokazuju da čak 64% građana smatra da je korupcija veoma mnogo prisutna u BiH, dok zdravstvo (71%), pravosuđe (60,4%) i javna uprava (45,7%) smatraju sektorima gdje je korupcija najviše rasprostranjena. Ovakav rezultat ispitivanja javnog mnjenja je alarmantan uzevši u obzir da bi pravosuđe trebalo da bude osnovna karika u lancu borbe protiv korupcije.

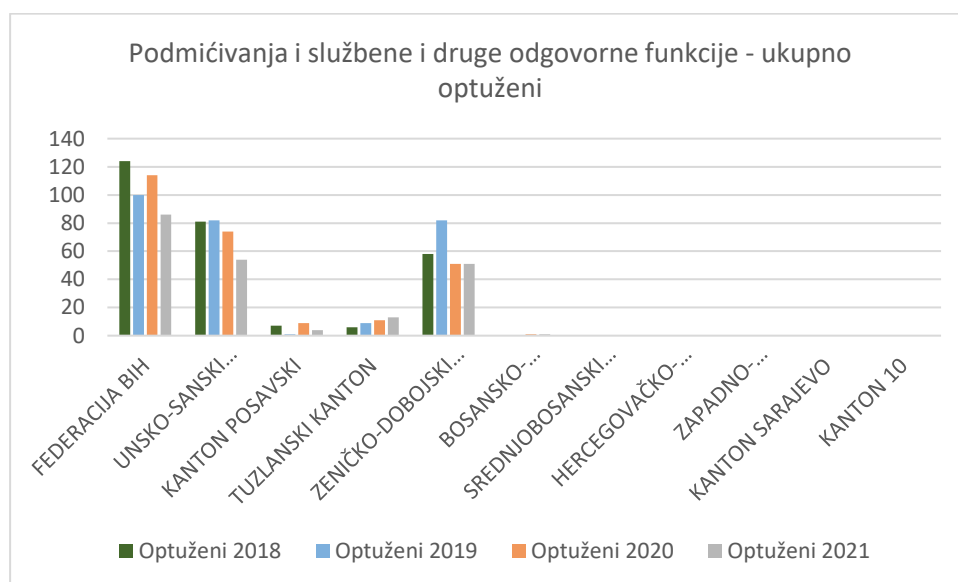
Kada je u pitanju procesuiranje korupcijskih krivičnih djela u tužilačkom sisemu BiH, može se vidjeti trend blagog smanjenja prijavljenih slučajeva korupcije, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine taj trend zadržan, osim u 2019. i 2020. godini kada je došlo do pandemije COVID19, a time i do manjeg broja prijavljenih slučajeva. Od ukupnih prijava, Tužilaštvo BiH je najviše bavilo korupcijskim krivičnim djelima, dok ostala tužilaštva imaju od 3,4% do 5% slučajeva kurupcijskih krivičnih djela.

Nivo tužilaštva	Ukupno prijava u radu za korupcijska krivična djela (KTK)				Udio prijava za KTK predmete u odnosu na ukupan broj prijava u radu			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	176	131	126	172	11,3%	9,0%	8,5%	11,4%
Tužilački sistem FBiH	1.045	948	865	1.044	5,4%	5,0%	4,6%	5,0%
Tužilački sistem RS	529	505	404	466	5,1%	4,9%	4,0%	4,1%
Tužilaštvo Brčko Distrikta	13	26	19	9	3,4%	7,4%	7,1%	3,4%
Ukupno	1.763	1.610	1.414	1.691	5,6%	5,2%	4,6%	5,0%

Tabela 1: Uporedni prikaz statističkih podataka o broju prijava u radu tužilaštava u BiH i broju prijava u radu za korupcijska krivična djela za period 2018.-2021. godina

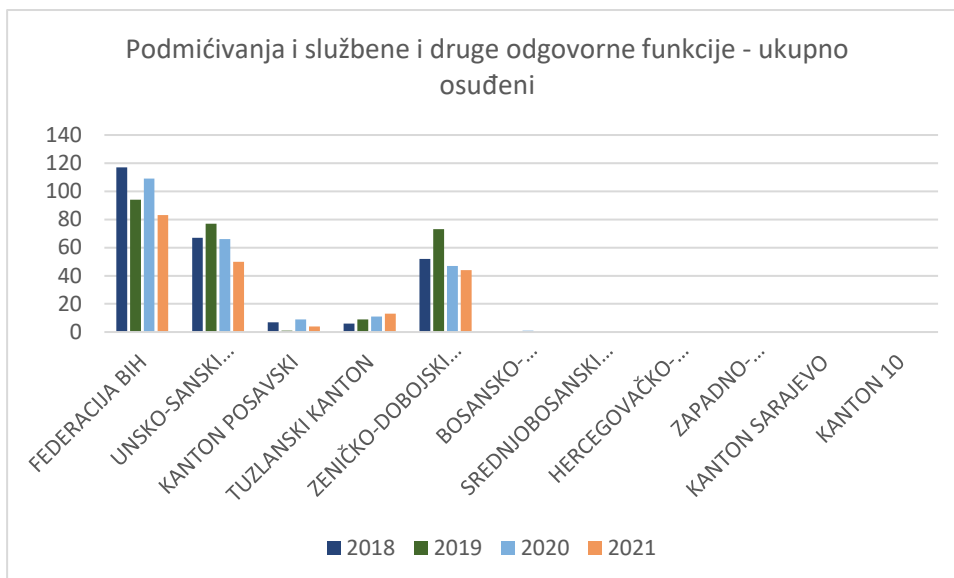
Vlada USK je prepoznala da prevencija korupcije treba da bude u prvom planu, ma koliko se represivne mjere činile važnim. Antikorupcijska borba, iako je represivno efikasna, ne postiže sveobuhvatni uspjeh ako u nju nije uključena i sveobuhvatna preventivna politika. Razvijanje, promovisanje i provođenje prevencije u antikorupcijskim nastojanjima jeste poseban fokus unutar Strategije. U ovom strateškom cilju inicijalni fokus je stavljen i na posebne oblasti, odnosno na nadležnosti USK, a koje predstavljaju rizične oblasti za pojavu korupcije kao što su: zdravstveni sektor, javne finansije, obrazovanje, pravosuđe, uprava i inspeksijski poslovi.

Ne postoje relevantni pokazatelji o stanju korupcije u USK, kao uostalom ni u jednom kantonu, o čemu se mora povesti računa u budućnosti. Međutim, kad su djela koja spadaju u domen koruptivnih krivičnih djela kao što je podmićivanja i druge odgovorne funkcije, USK (zajedno sa Zeničko-dobojskim kantonom) je kanton sa najvećim brojem optuženih po ovom krivičnom djelu.

Graf 1. Prikaz optuženih punoljetnih učitelja

Isti trend je pristuan i kod prikaza osuđenih.

Graf 2. Prikaz osuđenih punoljetnih učitelja

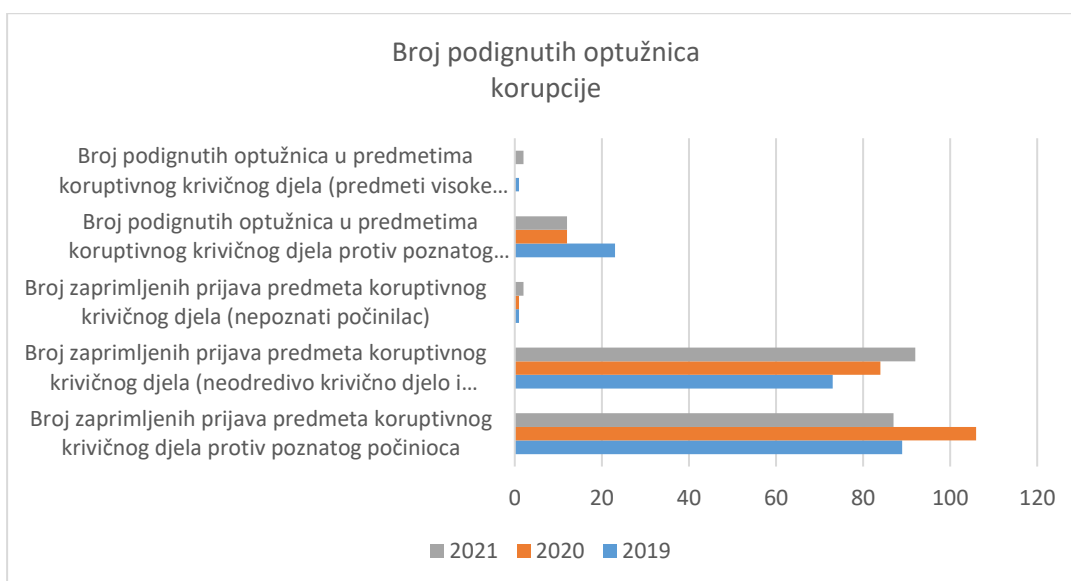
Kada su u pitanju koruptivna krivična djela, inspektori Inspektorata za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje su u periodu od 2019. do kraja 2022. godine, podnijeli 38 krivičnih prijava nadležnom tužilaštvu zbog sumnje na zloupotrebu položaja i ovlasti, te krivitvorenja službene isprave, konkretnije diplome (14 prijava u 2019. godini, 10 prijava u 2020. godini, 8 prijava u 2021. godini, te 6 prijava u 2022. godini).

U istom periodu, inspektori Inspektorata rada, zaštite na radu i socijalne zaštite su podnijeli 58 prijava nadležnom tužilaštvu zbog sumnje za prijem u radni odnos bez oglasa ili konkursa, odnosno prijema u radni odnos osoba koje neispunjavju uvijete iz konkursa (5 prijava u 2019. godini, 5 prijava u 2020. godini, 24 prijave u 2021. godini i 24 prijave u 2022. godini). Primejtno je da je u zadnje dvije godine došlo do značajnog povećanja prijava iz ove grupe krivičnih djela.

Graf 3. Prikaz broja krivičnih djela korupcije (Izvor: MUP USK)

U prethodnom grafikonu možemo vidjeti da je došlo do pada broja dokumentovanih krivičnih djela podmićivanja i krivičnih djela protiv službene i druge odgovorne funkcije sa 31 u 2019. godini na 16 u 2021. godini.

Graf 4. Prikaz broja krivičnih djela korupcije (Izvor: Tužilaštvo USK)

Na prethodnom grafikonu se vidi kako brojevi krivičnih djela iz oblasti korupcije varira iz godine u godinu, ali je posebno zanimljivo da je veoma mali broj djela visoke korupcije.

Prilikom izrade strateškog okvira za borbu protiv korupcije u USK, u obzir su uzeti i faktori koji mogu unaprijediti provođenje antikorupcijskih mjera, kako unutrašnji tako i vanjski faktori. S tim u vezi su posebno analizirane snage i slabosti USK, odnosno prilike i prijetnje koje su

postojale u društvenom, političkom, organizacionom, pravnom i ekonomskom okruženju USK. Snage i slabosti, odnosno prilike i prijetnje mogu značajno uticati na uspješno ili pak neuspješno provođenje strateškog okvira koji se odnosi na borbu protiv korupcije.

BiH potpisala je Konvenciju Ujedinjenih Nacija protiv korupcije,⁶ koja u članu 6. izražava potrebu uspostave jednog tijela ili više njih nadležnih za sprovođenje, ali i nadzor i usklađivanje same implementacije antikorupcijske politike, koje bi bilo neovisno i adekvatno stručno i finansijski osposobljeno. Zakonom o Agenciji je uspostavljeno antikorupcijsko centralno tijelo na nivou BiH, odnosno uspostavljen je APIK.

Uloga civilnog društva u antikorupcijskim nastojanjima je višestruko značajna za uspješnu borbu protiv korupcije. Uloga civilnog društva u antikorupcijskim nastojanjima je prepoznata u međunarodnim dokumentima za borbu protiv korupcije. Pored neophodnog aktivnog učešća javnog i privatnog sektora u borbi protiv korupcije, nemjerljiv je značaj organizacija civilnog društva kao neposrednih predstavnika interesa građana. Značaj civilnog društva i njihovih izgrađenih kapaciteta u oblasti sprečavanja i borbe protiv korupcije može biti od koristi za Vladu USK. Uspješno provođenje mnogih aktivnosti zavisi i od samih građana i organizacija civilnog društva, a s druge strane, te aktivnosti je potrebno u kontinuitetu promovirati navedenim subjektima. Organizacije civilnog društva svojim iskustvom i značajem mogu uticati na kvalitet i dizajn metodologije monitoring instrumenata, čiji rezultati mogu usmjeriti dalje i buduće antikorupcijsko strateško planiranje.

Vizija

Unsko-sanski kanton želi da uspostavi nultu toleranciju prema korupciji kako bi razvijali i uspostavljali vladavinu prava i jake kantonalne institucija koje uživaju povjerenje građana.

1.2. Strateški ciljevi

Kako je korupcija slojevit fenomen i za borbu protiv nje je nužno uključivanje što većeg broja društvenih aktera koji će, svako iz svog ugla, doprinijeti borbi protiv korupcije. Pod pojmom borba protiv korupcije, Strategija podrazumijeva mjere i preventivne aktivnosti na planu

---

⁶ Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv korupcije, BiH je potpisala 16. septembra 2005. godine, a Predsjedništvo BiH donijelo je na 89. redovnoj sjednici 27. marta 2006. godine odluku o ratifikaciji UNCAC

provođenja zakonskih i podzakonskih propisa, koordiniranje rada svih institucija, ustanova, zavoda, poduzeća i službi u USK, te širenje svijesti o potrebi i mehanizmima borbe protiv korupcije, standardima i vrijednostima, kako u javnom i privatnom sektoru, tako i u cjelokupnom društvu. USK je odlučan da razvija i unapređuje pravni okvir, institucije i kapacitete, saraduje sa svim nivoima vlasti u BiH i međunarodnim organizacijama, kao i da upotrijebi sve raspoložive kapacitete u borbi protiv korupcije. Obzirom da je Strategija usko fokusirana na jedno područje, ovdje je definisan jedan strateški cilj.

Strateški cilj 1: Unaprijediti borbu protiv korupcije u USK

Adekvatna prevencija i borba protiv korupcije će se obezbijediti koordiniranim i sistemskim pristupom određenog nivoa vlasti i uspostavom institucionalnog okvira i jačanja svih institucija, na način da se kroz aktivnosti iz općih i sektorskih nadležnosti ostvari saradnja sa APIK-om i drugim relevantnim tijelima i organizacijama.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Index percepcije korupcije u USK	n/d	n/d	n/d

2. PRIORITETI I MJERE SA INDIKATORIMA

PRIORITET 1.1. Poboljšanje institucionalnih kapaciteta za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije

Osnovni preduslov za uspješnu prevenciju i borbu protiv korupcije se ogleda u uspostavljanju institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije. Samo sa uspostavljenim jasnim institucionalnim okvirom unutar USK, gdje sve institucije znaju tačno koje su njihove obaveze i odgovornosti u antikorupcijskim nastojanjima, mogu polučiti rezultatom u prevenciji i koordinaciji borbe protiv korupcije. S tim u vezi, u USK je neophodno razmotriti uspostavljanje cjelovitog institucionalnog sistema za sprečavanje korupcije.

Pored institucionalog kapacitiranja USK neophodno je uspostaviti osnovne normativne i strateške okvire koji će podržati sveobuhvatni pristup u sprečavanju i borbi protiv korupcije. Institucionalni, normativni i strateški okvir treba da bude uspostavljen u svim institucijama USK, uključujući jedinice lokalne samouprave.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Uspostavljen Ured za borbu protiv korupcije	Ministarstvo pravosuđa I uprave USK	(2022) Ne	Da
Imenovani koordinatori antikorupcijskih aktivnosti	Ured za borbu protiv korupcije	(2022) 0	19

MJERE 1.1.1.: Jačanje uloge koordinatora u prevenciji korupcije i borbi protiv korupcije USK

U skladu sa najboljom praksom, potrebno je uspostaviti i učiniti efikasnim profesionalno tijelo za borbu protiv korupcije u USK. Nakon uspostave profesionalnog tijela za borbu protiv korupcije, isto će predložiti da se uspostave različiti informatički registri koji bi osigurali transparentnost i prevenciju nastanka korupcije. Neki od registara koji će se predložiti su e-registar zaposlenika, e-registar imenovanih lica, e-registar subvencija i poticaja, e-registar imovine izabranih dužnosnika i slično.

Nadalje, neophodno je da se odredi osoba koja će interno unutar svake institucije koordinirati antikorupcijske aktivnosti, odnosno potrebno je da se imenuju koordinatori antikorupcijskih aktivnosti. Pored toga, neophodno je da se odrede i kriteriji ko može biti koordinator unutar jedne institucije i koje poslove će obavljati.

Kako bi se osigurao sistemski pristup u prevenciji i borbi protiv korupcije, nadležne institucije USK će analizirati sve zakonske pretpostavke za unapređenje prevencije i borbe protiv korupcije. S tim u vezi, potrebno je donijeti različite antikorupcijske zakone (Zakon o prevenciji i suzbijanja korupcije u USK, Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u USK), kao i striktno provođenje zakonskog rješenja o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosilaca javnih ovlaštenja. Također, imajući u vidu tajnovitost korupcije kao pojave, potrebno je iznaći mehanizam za promociju modaliteta za prijavljivanje korupcijskih krivičnih djela, kao i uspostavljanje i stavljanje u funkciju mehanizama koji će privatnom sektoru omogućiti prijavu korupcije i nepravilnosti, te zaštititi lica koja prijave korupciju. Privatni sektor ima značajnu ulogu u zaštiti vlastitih interesa, što posljedično može značajno doprinijeti efikasnosti borbe protiv korupcije. Poseban zanačaj u jačanju uloge privatnog sektora imaju privredne komore i udruženja poslodavaca USK, putem kojih se može omogućiti lakše i brže prijavljivanje koruptivnih radnji.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
-----------	-------	--------------------	-------------------

Uspostavljeni informatički registri	Ured za borbu protiv korupcije	(2022) 0	5
Imenovani koordinatori antikorupcijskih aktivnosti	Ured za borbu protiv korupcije	(2022) 0	19
Uspostaviti aplikaciju za prijavu korupcije	Ured za borbu protiv korupcije	(2022) 0	1

1.1.1. Poboljšanje procesa zapošljavanja u javnom sektoru

Različita istraživanja ukazuju na visok stepen korupcijskog ponašanja prilikom procesa upošljavanja lica u javni sektor.⁷ Potrebno je uvesti transparentne procese prilikom zapošljavanja i izbjegavati situacije koje mogu dovesti do rizika koji mogu dovesti do korupcije u društvu. S tim u vezi će se inicirati unapređenje zakonskog okvira koji se tiče državnih službenika u USK, kao i svih zaposlenih iz drugih institucija/ustanova koji se finansiraju iz budžeta USK, kako bi se uredili postupci izbora, imenovanja, ocjenjivanja i razrješenja rukovodilaca institucija, te se osigurali objektivni kriteriji za postavljanje, napredovanje, ocjenjivanje, nazadovanje i prestanak radnog odnosa svih uposlenika USK. Također, potrebno je posebno u državnoj službi donijeti i iskomunicirati etička načela koja treba da budu ugrađena u zakonima i etičkim kodeksima. Usvajanjem, provođenjem i nadzorom nad provođenjem etičkih kodeksa i kodeksa ponašanja od strane svih institucija se jača profesionalnost i integritet institucija od javnog značaja.

Paralelno sa navedenim, potrebno je intenzivirati, disciplinske postupke i sankcionisanje zaposlenika u institucijama za neprofesionalno, neetično i korupcijsko ponašanje, što može značajno odvratiti potencijalne osobe od vršenja korupcijskih aktivnosti. U tom pravcu je neophodno da zaposleni u javnim institucijama budu upoznati sa uzrocima korupcije i korupcijskog ponašanja, različitih pojava oblika korupcije, podizanja svijesti o štetnosti korupcije i svim dostupnim alatima za prevenciju i borbu protiv korupcije. Zagovaranje i javno promovisanje dobrog i odgovornog ponašanja zaposlenih u institucijama je nešto što nije vršeno na sistematičan način.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Izrađen Zakon o državnoj službi USK	Ministarstvo pravosuđa i uprave	(2022) Ne	Da
Broj državnih službenika koji su prošli obuku	Ured za borbu protiv korupcije	(2022) 0	50
Broj disciplinskih prijava	Disciplinska komisija	(2022) 0	10

⁷ <https://ti-bih.org/u-godini-pandemije-najvise-prijava-korupcije-za-drzavnu-upravu-pravosudje-i-zdravstvo/>

1.1.2. Sveobuhvatno unapređenje integriteta u zdravstvenom sektoru

Zdravstveni sektor je prema referentnim istraživanjima i percepcijom javnosti jedna od oblasti koja je najviše podložna rizicima za nastanak korupcije.⁸ Veliki broj anonimnih prijava građana se upravo odnosi na prijavu korupcije u zdravstvu.⁹ Korupcijski rizici i korupcija se u ovoj oblasti može pojaviti na svim mjestima i aktivnostima, od neopravdanog odsustva medicinskog osoblja sa posla (najčešće zbog obavljanja privatnih poslova), neformalnih davanja za tretman koji bi trebao biti oslobođen plaćanja, do kreiranja liste esencijalnih lijekova kojima se mogu potencijalno favorizirati određeni proizvođači, javnih nabava koje sugeriraju korupcijske veze dobavljača sa institucijama koje vrše nabave i mnoge druge.

S tim u vezi, posebno će se raditi na osiguranju dostupnosti zdravstvenih usluga kako korisnici ne bi imali potrebu da vrše neprimjerene urgencije za pristup uslugama. Prethodno navedeno će se, između ostalog, vršiti na način da će se analizirati i donijeti objektivni kriteriji za unapređenje listi čekanja. Naime, potrebno je osigurati transparentnost listi čekanja, a sve u cilju smanjenja mogućnosti za koruptivne radnje i zakazivanje pacijenata „preko reda“. Izgradnja integralnog jedinstvenog informacionog sistema u zdravstvu će biti apsolutni prioritet u radu na unapređenju pružanja zdravstvenih usluga, kao i smanjenju koruptivnih rizika. Rad privatnih ustanova i pružanje djelatnosti treba biti transparentan u radu.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Index percepcije korupcije u zdravstvu u USK	n/d	n/d	n/d
Uspostavljen integrisani informacioni sistem	Ministarstvo zdravstva USK	(2022) Ne	Da

1.1.3. Unapređenje integriteta u sektoru obrazovanja

Oblast obrazovanja je vrlo značajna za promociju i podizanje svijesti o problemu korupcije, kao i sticanja znanja o načinima na koje se mogu boriti protiv korupcije. Edukacija je centralni dio prevencije korupcije, koja treba da se kontinuirano implementira i prati provođenje usaglašenih programa etike.

⁸ „Analiza pravno-institucionalnog okvira i politika prevencije korupcije u zdravstvu u BiH“ izradenu u okviru projekta Izliječimo zdravstvo, koji finansira Evropska unija. Analizu izradili Transparency International BiH i CCI

⁹ Vidi više na Godišnjem izvještaju Centar za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije Transparency International Bosne i Hercegovine, dostupno na <https://ti-bih.org/wp-content/uploads/2021/04/ALAC-Godisnji-izvjestaj-2020.pdf>

Vrlo je važno da se u obrazovne institucije u svim uzrastima (osnovno, srednjoškolsko i visoko obrazovanje) izvrši uvođenje planova programa za jačanje etike i integriteta. Također, neophodno je da se identificiraju mogućnosti sprečavanja nastanka korupcije i sukoba interesa rukovodilaca obrazovnih institucija u upravljanju imovinom obrazovnih ustanova.

Kako bi se ostvarili značajni rezultati u prevenciji i edukaciji neophodno je da se kadrovski kapaciteti u obrazovnom sektoru kontinuirano jačaju, te analiziraju mogućnosti za osiguranje adekvatnih finansijskih sredstva radi osiguranja stalnosti pozicija nastavnog osoblja.

Obrazovne ustanove vode evidencije o polaznicima i o licima koja su diplomirala unutar tih ustanova, te su veoma važna karika u provjerama vjerodostojnosti diploma i to će činiti u narednom periodu ključnu kariku. Posebna pažnja će se posvetiti obrazovnim institucijama koje izdaju veliki broj vanrednih diploma i diploma koje su trenutno konkurentne na domaćem i stranom tržištu.

Na kraju, posebna pažnja se treba posvetiti unapređenju integriteta i prevencije korupcije unutar visokoškolskih institucija, kroz unapređenje procesa upošljavanja i napredovanja unutar institucija, izradu etičkih kodeksa i unapređenje etičkih standarda, te unapređenje transparentnosti institucija. Visokoškolske ustanove treba da osiguraju visok nivo transparentnosti i otvorenosti prema studentima, što će sve donijeti jasne kriterije i načine za ispitivanje studenata, ali i osigurati da se evaluira rad nastavnog osoblja od strane studenata.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Uspostavljena E-škola u osnovnim i srednjim školama	MONKS USK	(2022) 20%	100%
Uspostavljen ISKOOM- informacijski sistem za kontrolu obrazovanja odraslih i monitoring	MONKS USK	(2022) 0%	100%
Uspostavljena internet stranica Ministarstva	MONKS USK	(2022) Ne	Da
Broj provedenih obuka	MONKS USK	(2022) 0	20 obuka
Broj objavljenih javnih poziva	MONKS USK	(2022) 6	10
Uspostavljen sistem za polaganje vozačkog ispita	MONKS USK	(2022) Ne	Da

PRIORITET 1.2. Razvijanje preventivnih antikorupcijskih politika

Fokus ovog prioriteta je na uspostavljanju cjelokupnog preventivnog sistema za sve kantonalne organe uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije imaju nadležnost po osnovu zakonskih ili vlasničkih prava, uz saradnju sa privatnim sektorom, javnim medijima i relevantnim subjektima civilnog društva.

Samo zajedničkim i harmonizovanim pristupom svih institucija USK može se uspostaviti adekvatan i sistemski pristup orijentiran na učinak da se mogućnost pojavljivanja korupcije u institucijama svede na što manju mjeru. Razvijanje, promovisanje i provođenje prevencije u antikorupcijskim nastojanjima jeste poseban fokus ovog prioriteta. U ovom prioritetu inicijalni fokus je stavljen i na posebne oblasti, odnosno na nadležnosti USK, a koje su rizične na pojavu korupcije, kao što su: zdravstveni sektor, obrazovanje, pravosuđe i uprava, inspekcijiski poslovi.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Index percepcije korupcije u USK	n/d	n/d	n/d
Broj podignutih obdužnica (slučajevi visoke korupcije)	FZS	(2021) 2	(2026) 10

MJERE – numerisati i navesti mjeru kao prethodno i uskladiti podnaslove

2.1.1. Uspostavljenje internih antikorupcijskih propisa

Ova mjera predviđa da svi kantonalni organi uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije rade na uspostavljanju internih antikorupcijskih politika unutar svake institucije kantona. Također, jačanje institucionalnog i ličnog integriteta je, posebno efikasno kada se vrši putem samoprocjene svake institucije pojedinačno, te u tom smislu potrebno raditi na ovome.

S druge strane, nedostatak transparentnosti i lakih i dostupnih alata za komunikaciju građana sa institucijama vlasti može dovesti do otuđenosti građana od institucija vlasti i gubljenju povjerenja u institucije vlasti. Posebno je važno da se obezbijedi transparentan proces donošenja odluka u okviru kantonalnih institucija, tako da je povećanje transparentnosti u procesu donošenja odluka, kao i proaktivna i stalna otvorenost institucija vlasti kroz unapređenje normativnog okvira i prakse, jako bitan segment prevencije korupcije i preduslova za učešće cjelokupnog društva u sprečavanju korupcije. Posebno je važno da se poboljša dostupnost informacija o značaju i osnovnim karakteristikama budžeta kroz uvođenje „Budžeta za građane“, koji ima za cilj da javnosti omogući bolji uvid i razumijevanje načina na koji Vlada

USK planira, raspodjeljuje i troši sredstva iz budžeta, a posebno dodjele transfera, poticaja i pomoći. U tom smislu je potrebno unaprijed definisati kriterije dodjele transfera, poticaja i pomoći, kao i kontrole njihovog utroška, jer ovakav vid dodjele javnih sredstava pravnim i fizičkim licima predstavlja visok rizik za nastanak korupcije.

Prema izvještajima organizacija civilnog društva, proces donošenja odluka u BiH još uvijek nije dovoljno javan, a problemi se javljaju prilikom donošenja pravnih propisa (odsustvo javnih rasprava ili nedovoljna uključenost zainteresiranih aktera), skrivenost uticanja na donošenje odluka (lobiranje), odsustvo analiza i nepotpunih obrazloženja.

Na kraju, sve institucije USK će osigurati da procesi provođenja javnih nabavki budu u potpunosti usklađeni sa normativnim okvirom i najboljim praksama. Procesi javnih nabavki će se vršiti na način da se nabavi najbolja usluga/robe/radovi za optimalnu cijenu. Vlada USK će, zbog prethodno navedenog, kontinuirano jačati kapacitete Ureda za zajedničke poslove Vlade USK za provođenje postupaka centralizovane javne nabavke i osigurati apsolutnu transparentnost u radu.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj izrađenih planova integriteta	Ured za borbu protiv korupcije	(2022) q0	19
Uvedena centralizovana javna nabavka	Ured za zajedničke poslove	Ne	Da
Uveden Budžet za građane	Ministarstvo finansija USK	Ne	Da

2.1.2. Poboljšanje saradnje antikorupcijskih tijela s organizacijama civilnog društva, medijima i akademskom zajednicom

Institucije USK će raditi na stalnom izvještavanju i unapređenju transparentnosti svoga rada i s tim u vezi će provoditi kampanje o štetnostima i uzrocima korupcijskog ponašanja za građane. Centralna koordinirajuća institucija će održavati sastanke sa predstavnicima OCD-a, medija i akademske zajednice, te će zajedno sa njima raditi na novim alatima za komuniciranje kako bi građani pravovremeno i adekvatno bili upoznati sa svim aktivnostima na sprečavanju i suzbijanju ove društveno negativne pojave.

Također, u okviru ove mjere, predstavnici USK će u saradnji sa OCD provoditi godišnje mjerenje stanja korupcije u kantonu. S druge strane, jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi) raspolažu javnim ovlaštenjima i budžetskim sredstvima, što ih čini podložnim

korupciji jednako kao i kantonalni nivo vlasti. Zbog toga, centralna koordinirajuća institucija će organizovati različite događaje (sastanci, radionice, konferencije) kako bi jedinice lokalne samouprave u svoje procese uključile antikoruptivne aktivnosti.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj održanih sastanaka/radionica sa JLS na godišnjem nivou	Ured za borb protiv korupcije	0	2
Broj održanih sastanaka/radionica sa OCD na godišnjem nivou	Ured za borb protiv korupcije	0	2
Broj održanih sastanaka/radionica sa akademskom zajednicom na godišnjem nivou	Ured za borb protiv korupcije	0	2

2.1.3. Jačanje rada inspeksijskih i pravosudnih institucija

Inspeksijski nadzor je vrlo značajno sredstvo u otkrivanju i sprečavanju korupcije u institucijama sa javnim ovlaštenjima. Nadležnost inspeksijskih organa u USK je vršenje inspeksijskog nadzora odnosno upravno-nadzornih, stručnih i drugih poslova iz nadležnosti USK koji se odnose na energetiku, rudarstvo, trgovinu, ugostiteljstvo, turizam, poljoprivredu, šumarstvo, vodoprivredu, veterinarstvo, radne odnose, zaštitu na radu, zdravstvo, sanitarni nadzor, farmaceutski nadzor, ceste i cestovni saobraćaj, građenje, zaštitu životne okoline, kao i druge poslove utvrđene zakonom.

U tom smislu, neophodno je inspeksijske kontrole i nadzore intenzivirati i povećati njihov broj. Jedan od ključnih uslova za to je poboljšanje smještajnih i kadrovskih kapaciteta nadležne institucije. Također, potrebno je da inspeksijski organi vrše kontinuirane procjene rizika gdje može nastati koruptivno ponašanje i intenzivirati rad na kontroli takvih subjekata, ali i uspostaviti mehanizme objektivne dodjele predmeta u radu, mogućnosti prijave nepravilnosti od strane inspektora kako bi se minimizirali rizici na korupciju.

Uz potpuno poštivanje nezavisnosti pravosudnih institucija, kako bi se pojačali procesi u procesuiranju korupcije, ali i rada državne službe, potrebno je osigurati sredstava da se otkrivanje, procesuiranje i sankcionisanje korupcijskih krivičnih djela intenzivira u USK.

Pored toga će se identificirati, analizirati, inicirati i usvajati zakonska i podzakonska rješenja koja direktno ili indirektno doprinose prevenciji i suzbijanju korupcije sa jedne strane, te unapređenju položaja državnih službenika sa druge strane, a s obzirom na činjenicu da Ministarstvo pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona ima nadležnost za unapređenje rada javne uprave. Također, neophodno je ojačati i mehanizme unutrašnje kontrole, kako bi se

preventivnim djelovanjem smanjio rizik od moguće pojave korupcije među usposlenicima javne uprave.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj podnesenih krivičnih prijava	Kantonalna uprava za inspekcijske poslove USK		
Broj obavijesti upućenih nadležnom Tužilaštvu	Kantonalna uprava za inspekcijske poslove USK		
Popuniti nedostajuće službenike u Upravi	Kantonalna uprava za inspekcijske poslove USK	(2022)49	102

2.1.4. Jačanje ljudskih resursa i opremljenosti Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona

Ministarstvo unutrašnjih poslova USK (MUP) i policijski službenici igraju ključnu ulogu, kako u represivnom, tako i u preventivnom djelovanju na korupciju, te predstavljaju jednu od ključnih institucija koja osigurava vladavinu prava u otkrivanju korupcije.

Da bi se osiguralo da policijski službenici i MUP USK budu uspješni u obavljanju navedenog, potrebno je osigurati adekvatna finansijska sredstva, kako bi se prije svega nabavile kamere koje će koristiti policijski službenici prilikom obavljanja policijskih poslova i zadataka u cilju zaštite integriteta policijske službe. Dodatno je neophodno da proces upošljavanja i napredovanja u službi bude zasnovan na potpunim standardima integriteta i da osigurava upošljavanje i napredovanje najboljih kadrova. Pored toga, proces imenovanja rukovodioca policijskih organa treba da bude u potpunosti neovisan i zasnovan na profesionalnim osnovama sa jasnim i preciziranim kriterijima za imenovanje i razrješenje.

Također, potrebno je jačanje organa unutrašnje kontrole kako bi integritet policijskih službenika u potpunosti bio osiguran, te da se jačaju kapaciteti za otkrivanje i procesuiranje korupcijskih krivičnih djela.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj novouposlenih policijskih službenika	MUP	58 (2022.)	200
Iznos sredstava za opremanje Uprave policije	MUP	1.333.566 (2022.)	81%
Broj održanih edukacija policijskih službenika kako bi uspješno prepoznali biće krivičnog djela iz oblasti korupcije i slučnih inkrimisanih radnji	MUP	0	10

3. STRATEŠKI PROJEKTI

U okviru plana implementacije Strategije predviđena su dva strateška projekta.

SP. 1.: Uspostaviti efikasan i funkcionalan Ured za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona

Ured za borbu protiv korupcije USK vrši stručne, operativne i administrativno tehničke poslove u vezi sa provođenjem Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu, te aktivnostima na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i prijavljivanju nadležnima uočenih koruptivnih aktivnosti u USK. Uspostavljanjem ovog Ureda, USK će dobiti centralno tijelo za borbu protiv korupcije čime će se poboljšati koordinacija u borbi protiv korupcije. Ključna aktivnost u ovom projektu je i donošenje izmjene i dopune Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu („Službeni glasnik USK“ br. 7/21 i 1/22), čime bi se Uredu proširile ovlasti.

Indikativni finansijski okvir za ovaj projekat je 1,2 mil. KM

SP. 2.: Uspostavljanje jedinstvenog antikoruptivnog informacionog sistema

Ovaj strateški projekat ima za cilj da se olakšaju postupci, prijave, praćenja, izvještavanja i svih ostalih radnji koji se tiču borbe protiv korupcije. To podrazumijeva i izradu web stranice i aplikacije za anonimnu prijavu korupcije.

Indikativni finansijski okvir za ovaj projekt je 20.000KM

4. INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR					
Oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere	Struktura finansiranja (%)	Ukupno (mil. KM)	Budžet institucije (mil. KM)	Ostali izvori	
				(mil. KM)	Naziv potencijalnog izvora
1.					
1.1.					
1.1.1.					
1.1.2.					
1.1.3.					
1.1.4.					
1.2.					
1.2.1.					
1.2.2.					

1.2.3.					
1.2.4.					
Ukupno iz strateškog dokumenta					
PREGLED PO IZVORIMA					
Budžetska sredstva	Kreditna sredstva	Sredstva EU	Ostale donacije		

5. SAŽETI PREGLED STRATEŠKOG DOKUMENTA- POPUNITI NA SAMOM KRAJU

SAŽETI PREGLED STRATEŠKOG DOKUMENTA					
Redni broj i oznaka	NAZIV	Indikatori i finansijski izvori			
1. Strateški cilj		Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora*	Ciljne vrijednosti indikatora**	
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)	
1.1. Prioritet		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora	
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)	
1.1.1. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti	
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)	
1.1.2. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti	

		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.1.3. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.1.4. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2. Prioritet		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2.1. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2.2. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti

		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2.3. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2.4. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2.5. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)
1.2.6. Mjera		Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Budžet (mil. KM)	Ostali izvori (mil. KM)	Ukupno (mil. KM)

6. OKVIR ZA PROVOĐENJE, PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJU STRATEŠKOG DOKUMENTA

O svim preduzetim antikorupcijskim djelatnostima, neophodno je blagovremeno informisati Vladu USK i cjelokupnu javnost putem različitih komunikacijskih kanala.

Kako bi se efikasno i kvalitetno sprovodile aktivnosti i mjere, potrebno je koristiti znanje i iskustva tijela sa viših nivoa vlasti, koji se duži niz godina bave sprečavanjem i suzbijanjem korupcije. Iskustva i preporuke APIK-a i Antikorupcijskog tima Vlade Federacije BiH mogu biti od koristi i za Vladu USK.

Centralnu ulogu u praćenju provedbe Strategije će imati Ured za borbu protiv korupcije USK. Kako bi se taj zadatak ispunio kvalitetno, potrebno je da dobije sve potrebne i relevantne informacije o provedbi Strategije. Za tu obavezu će Ured za borbu protiv korupcije USK prikupiti i obraditi podatake za utvrđivanje stepena ispunjenosti mjera radi pravilnog izvođenja kako kvantitativnih, tako i kvalitativnih pokazatelja. Na osnovu toga će biti izrađen Izvještaj o implementaciji Strategije minimalno jednom godišnje, a o stepenu provedbe Strategije izvijestiti Vladu USK i APIK.

**DODATAK 1- DETALJAN PREGLED MJERA-POPUNITI NA KAD SVE BUDE
USAGLAŠENO**

Veza sa strateškim ciljem	1.		
Prioritet	1.1.		
Naziv mjere	1.1.1.		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*			
Strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti**	Ciljne vrijednosti***
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta			
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: Izvor:		
Period implementacije mjere			
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere			
Nosioci mjere			
Ciljne grupe			

DODATAK 2- PRINCIPI IZRADE STRATEGIJE

Borba protiv korupcije u javnom sektoru

Korupcija u javnom sektoru vrlo prisutna i u ovom sektoru se ostvaruju najveće posljedice takvog ponašanja. S tim u vezi, potreban je poseban fokus na javni sektor. U tom smislu borba protiv korupcije u javnom sektoru je prepoznat kao poseban opći princip. Posebno štetne posljedice ima korupcija u javnom sektoru, uključujući i nosioce javnih ovlaštenja, te javne institucije trebaju da budu u službi korisnika usluga iz čijih se sredstava finansira, tj. građana. Javni sektor treba da svojim primjerom i djelovanjem u prevenciji i borbi protiv korupcije bude ogledni primjer za ostale dijelove društvene zajednice, poput privatnog sektora i slično. Slijedom navedenog, jedan o ključnih principa na koje se odnosi ova Strategije jeste prevencija i borba protiv korupcije u javnom sektoru.

Umanjenje regulatorne i distributivne uloge javnog sektora

Ovaj opći princip na kojem su zasnovani strateški dokumenti prepoznaje da je u BiH regulativna i distributivna uloga javnog sektora na svim nivoima vlasti jako visoka. Usljed razgranatosti javnoga sektora u, postoji tendencija da se regulatorne funkcije tijela vlasti povećavaju i kada to nije neophodno, bilo u cilju opravdanja postojanja institucija i dobijanju budžetskih prihoda, bilo radi postavljanja prepreka za poslovanje koje se mogu prevladati koruptivnim mehanizmima.

Usljed slabosti i nedovoljne konkurentnosti privrede u Bosni i Hercegovini, poslovi koji se zaključuju sa tijelima vlasti imaju veliki značaj za finansijsko poslovanje i održivost mnogih dijelova privatnog sektora, što motivira koruptivno ponašanje. Smanjenje regulatorne ili distributivne uloge javnog sektora, kao jedan od učinaka imati će i smanjenje broja prilika u kojima do korupcije može doći.

Uključivanje jedinica lokalne samouprave u borbu protiv korupcije

Lokalna samouprava obuhvata pravo građana i tijela lokalne samouprave da, u granicama utvrđenim zakonom, uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva. Mogućnost pojave korupcije na lokalnom nivou posebno proizlazi iz činjenica vlasništva jedinica lokalne samouprave nad imovinom kojom upravljaju i prihodima kojima raspolažu, zatim potrošnje značajnih iznosa

budžetskih sredstava putem javne nabave, te direktne interakcije s građanima i mogućnosti utjecaja na prava, obveze i interese širokog kruga subjekata. Općenito je stav da je korupcija prisutna osobito u oblastima zapošljavanja, izdavanja dozvola za izgradnju, odobrenja za rad, inspeksijskog nadzora i slično. Mada su stvorene normativne pretpostavke za razvoj lokalne samouprave i suzbijanje korupcije, realno stanje ukazuje da i dalje treba raditi na unapređenju rješenja i njihovoj daljnjoj nadogradnji, a samim tim i u borbi protiv korupcije na lokalnom nivou. Strategija je prepoznala da je i na ovom nivou vlasti potrebno predvidjeti politike, mjere i aktivnosti za borbu protiv korupcije, a koje su prilagođene specifičnostima jedinica lokalne samouprave, te kako i jedinice lokalne samouprave imaju značajne nadležnosti od direktnog značaja za građane.

Podsticanje moralne osude i neprihvatljivosti korupcije

Uspostavljanje moralne osude i neprihvatanje korupcije, kako na kolektivnom tako i na individualnom planu, predstavlja najsnažnije i najefikasnije sredstvo za sprečavanje korupcije, koje istovremeno zahtijeva najmanja institucionalna ulaganja. Međutim, zbog procesa formiranja etičkih vrijednosti, koje su narušavane u dugom periodu, nerealno je ove promjene očekivati u kratkom roku, ali je sigurno da se ozbiljni rezultati u borbi protiv korupcije teško postižu bez podrške javnosti. Zbog svega toga, proces jačanja moralnih vrijednosti treba uključiti u kreiranje antikorupcijskih mjera putem ugrađivanja u propise i obrazovni sistem, njegovog promoviranja od strane nosilaca javnih ovlaštenja, te ukazivanjem na pozitivne primjere i mjere koje će uvjeriti građane da mogu uticati i doprinijeti sprečavanju korupcije.

Stoga je neophodno da se podizanjem javne svijesti o pojavi, načinu sprečavanja i posljedicama korupcije, omogući uključivanje cjelokupnog društva u ovu borbu.

Smanjivanje koristi i povećanje rizika od korupcije

Opći princip Nacrta strategije BiH predstavlja i osiguranje da se u svim dijelovima Strategije i Akcionog plana ima na umu da se kontinuirano smanjuje korist od korupcijskog ponašanja, odnosno da je znatno veća šteta nego korist. Tako je u ovom dijelu prepoznat i taj opći princip. Cilj antikorupcijskih mjera treba biti promjena odnosa između koristi i rizika potencijalnih sudionika u korupciji – smanjenje koristi na koju mogu računati, te uvećanje vjerojatnoće da će biti otkriveni i kažnjeni. Ovo podrazumijeva i stavljanje snažnog naglaska na kaznene sankcije prema onim koji su počinili korupciju, uz oduzimanje imovine i druge vrste koristi stečene na

takav način. Realizacija ovog principa može obuhvatiti promjenu normativnog okvira za borbu protiv korupcije, provođenje mjera prevencije, kao i bitno unapređenje aktivnosti organa koji provode zakone.

Umanjivanje i reguliranje diskrecionih ovlaštenja

Velika diskrecona ovlaštenja doprinose, uz odsustvo njihovog regulisanja do korupcijskih ponašanja. Upravo prepoznavanje potrebe regulisanja i umanjivanja diskrecionih ovlaštenja treba biti istaknuto i u samim općim principima. S tim u vezi, neophodno je smanjiti i adekvatno normirati i regulisati diskrecona ovlaštenja. Na različite načine u Strategiji se u različitim oblastima adresira pitanje regulisanja diskrecionih ovlaštenja. U narednom periodu Vlada USK će nastojati da sva diskrecona ovlaštenja i odluke koje se donose budu transparentne na način da svi zainteresirani akteri i javnost budu u prilici da se jasno upoznaju sa svim takvim donesenim odlukama.

Povećanje transparentnosti pri donošenju odluka

Unaprijeđena i povećana transparentnost u radu javnih institucija direktno doprinosi smanjenu mogućnosti za nastanak korupcije, te je neophodno da transparentan rad predstavlja opći princip. Transparentnost predstavlja jedan od osnovnih principa na kojima treba da se bazira Strategija i da prepozna da je otvorenost, uključivanje i upoznatost građana jedan od ključnih preduslova za minimiziranje svih oblika narušavanja integriteta i korupcijskih pojava. Proaktivno objavljivanje informacija u posjedu javnih organa, bez čekanja na zahtjeve građana, danas je općeprihvaćeni standard u brojnim zemljama u svijetu, te je kao takav dio ove Strategije.

Povećanje nadzora i kontrole nad donošenjem odluka

Povećanje nadzora i kontrole nad donošenjem odluka je opći princip koji je prepoznat u antikorupcijskim strategijama, te je korišten prilikom izrade strateškog okvira. U Strategiji, u ovom općem principu, treba navesti da je prepoznato u praksi da se uz odsustvo adekvatnih mehanizama nadzora i kontrole u procesu donošenja odluka povećava mogućnost za nastanak korupcije, te da će se kontinuirano raditi na uspostavljanju mehanizama za nadzor i kontrolu.

Interaktivnost i proaktivnost u prevenciji i represiji korupcije

Kako antikorupcijska Strategija i Akcioni plan treba da prepoznaju sveobuhvatan i proaktivan pristup u prevenciji i represiji korupcije, uz saradnju svih institucija neophodno je kroz izradu strategije promišljati i na taj način dizajnirati aktivnosti. S tim u vezi se treba navesti da isključivo rad na zajedničkim aktivnostima preventivnih i represivnih organa može doprinijeti uspješnoj borbi protiv korupcije. Borba protiv korupcije ne bi trebala da bude samo na reakcijama na pojavu, odnosno da se djeluje samo kada korupcija nastane. Ona treba da razmatra i pojave u društvu i uočene obrasce ponašanja, koji će na osnovu pojava usmjeriti otkrivanje korupcije.

Intenziviranja otkrivanja i represije korupcije

Korupcija se pojavljuje češće u društvima gdje postoji značajna vjerovatnoća da, i ako se desi, neće biti otkrivena, niti adekvatno sankcionisana. Zbog toga Strategija teži da poveća broj prijavljenih i slučajeva koji su istraženi od strane nadležnih organa u kojima se sumnja na korupciju, kroz pojačan rad istražnih organa i ohrabrivanje lica koja imaju takve sumnje da ih podijele sa drugima. Također, Strategija nastoji da smanji broj slučajeva koruptivnih ponašanja koja nisu podložna otkrivanju i represiji i da osigura primjereno sankcioniranje korupcije, odnosno odvratanju potencijalnih učesnika od koruptivnog ponašanja.

Unapređenje koordinacije u borbi protiv korupcije

Da bi Strategija postigla predviđene ciljeve postavljene općim principima, neophodno je uspostaviti efikasne mehanizme za njeno provođenje i koordinaciju rada nadležnih organa za praćenje realizacije mjera u praksi i periodičnu evaluaciju ostvarenih rezultata. Iskustva u provođenju i koordinaciji prethodne Strategije Programa za borbu protiv korupcije ukazuju na neophodnost unapređenja koordiniranog provođenja mjera i aktivnosti iz ovog dokumenta između institucija USK. S tim u vezi će Vlada USK i Radno tijelo kontinuirano uspostavljati mehanizme za koordinaciju između svih institucija USK, organizirajući stalne sastanke i komunikaciju. Uloga i resursi kontakt tačaka u institucijama se moraju kontinuirano jačati da bi se osiguralo da se aktivnosti provode adekvatno i blagovremeno i da se osigura jedan sinhroniziran, sveobuhvatan i koordiniran pristup u prevenciji i borbi protiv korupcije.

DODATAK 3 - SWOT ANALIZA

Snage

Stvarna i potpuna spremnost USK za uspostavljanje sveobuhvatnog sistema koji će pristupiti borbi protiv korupcije je posebno identificirana kao nešto što je prvenstveni preduslov za uspješno suzbijanje korupcije.

Postojeći kapaciteti nadležnih kantonalnih organa krivičnog gonjenja su, prema studijama Misije OSCE u BiH i drugih meritornih institucija, dobili generičke afirmativne ocjene za ostvarene rezultate na planu borbe protiv korupcije.¹⁰

Također, činjenica je da je Radno tijelo USK koje je formirano, aktivno provodilo svoje dužnosti i obaveze zbog kojih i jeste osnovano. Tako je naprimjer Radno tijelo, između ostalog, ostvario saradnju sa APIK, Antikorupcionim timom Vlade FBiH, Misijom OSCE, ACCOUNT i Transparency International u BiH. Pored toga, održano je više treninga za koordinate antikorupcijskih aktivnosti. Radno tijelo je steklo kroz dugogodišnji angažman značajna iskustva i istaknuta je posvećenost zadacima. Radno tijelo je multidisciplinarno na način da je sastavljeno od predstavnika ključnih institucija Vlade USK i da je uspostavilo mrežu koordinatora.

Slabosti

Činjenica je da je Radno tijelo, kao koordinacijsko tijelo za provedbu Strategije i Akcionog plana koje je sastavljeno od državnih službenika, privremeno tijelo i da članovi Radnog tijela imaju svoje redovne dužnosti. Ovakva situacija ograničava potpunu posvećenost članova u ostvarivanju svojih obaveza unutar Radnog tijela, što može predstavljati značajnu slabost s obzirom na to da problem korupcije podrazumijeva potpunu posvećenost, ali i činjenica da članovi Radnog tijela imaju značajnu nadležnost u sprečavanju i suzbijanju korupcije.

Poseban problem predstavljaju i ograničavajući kapaciteti Kantonalne uprave za inspeksijske poslove, kao što je nedostatak poslovnih prostorija i kadrovska popunjenost koje bi u potpunosti odgovarale trenutnim aktivnostima, a posebno ciljevima postavljenim za naredni period.

---

¹⁰ Praćenje Procesuiranja Predmeta Korupcije u BiH: Prva, druga i treća Procjena. Procjene izrađene od strane Misije OSCE u BiH

Pored kancelarijskog prostora neophodno bi bilo da, eventualni novi prostor za smještaj, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove raspolaže i sa drugim adekvatnim prostorijama neohodnim za neometan rad insepkijskog organa, kao što su skladište za oduzetu robu, hladnjače, arhiva, portirnica i dr.

Nadalje, prilikom dizajniranja antikorupcijskih aktivnosti trebalo bi uzeti u obzir i takve činjenice kao što su formalan pristup antikorupcijskim aktivnostima i nerijetko prebacivanje odgovornosti zaposlenih u javnim institucijama. Također, istraživanja su ukazala, da je nespремnost na nove obaveze i aktivnosti često odlika javne uprave i javnih institucija¹¹

Nedovoljna sredstva za antikorupcijske aktivnosti često mogu predstavljati izazov u provođenju antikorupcijskih aktivnosti, te zbog sveopće situacije u društvu takva činjenica može predstavljati značajnu slabost u provođenju aktivnosti. Iako je korupcija dugogodišnji problem u BiH, a korupcija je svakako kompleksan problem, ipak sistemski pristupi su relativna novina u USK. Ovakva činjenica prouzrokuje i pojavu da postoji mali broj zaposlenih koji u potpunosti mogu odgovoriti na proaktivne i sistemske pristupe u borbi protiv korupcije. Zato je potrebno kontinuirano graditi kapacitete zaposlenih u javnim institucijama u pravcu antikorupcijskih mehanizama koji su dostupni.

Sama nestalnost Radnog tijela može dovesti do fluktuacije članova, ali i činjenice da je broj članova Radnog tijela u posljednje vrijeme promijenjen. U proteklom vremenu i fluktuacija koordinatora i rukovodilaca aktivnosti je imala uticaja na činjenicu da je bilo neophodno ponovo graditi kapacitete novoizabranim osobama.

Prilike

Kao prilike, potrebno je izdvojiti prepoznatost problema sa korupcijom, sa kojom se susreće bosanskohercegovačko društvo i potpuna spremnost međunarodnih institucija da pomognu vladama na svim nivoima, uključujući i USK. S tim u vezi se kontinuirano pruža finansijska i stručna pomoć koja može biti od ključnog značaja u prevenciji i suzbijanju kompleksne i negativne pojave kakva je zasigurno korupcija. Dosadašnje iskustvo APIK-a je svakako prilika koja može biti itekako od koristi za implementaciju ovog strateškog okvira na području USK.

---

¹¹ Vidi više na <https://zastone.ba/app/uploads/2019/04/Javna-uprava--Zasto-ne.pdf>

Koordinacija i saradnja sa centralnim antikorupcijskim tijelom jeste i obaveza koja proizilazi iz Zakona o prevenciji korupcije i koordinaciji borbe protiv korupcije.

S obzirom na to da su antikorupcijske aktivnosti u fokusu mnogih donatora organizacija civilnog društva, potrebno je uspostaviti mehanizme saradnje sa organizacijama civilnog društva, putem planskog pristupa organizovanju sastanaka sa donatorima i organizacijama civilnog društva. Antikorupcijske aktivnosti su i dalje u fokusu međunarodne zajednice i nevladinih organizacija, te je neophodno i njihovo uključivanje i ostvarivanje adekvatne saradnje.

Prijetnje

Zbog ukupnih geopolitičkih prilika, pandemije COVID19, migrantske krize, socijalnih prilika, prirodnih katastrofa i drugih, BiH možda neće biti u fokusu pažnje onoliko koliko je potrebno da se antikorupcijskim reformama pruži adekvatna podrška. Bez te podrške i u izvjesnoj mjeri pozitivnoga pritiska, antikorupcijske mjere i aktivnosti mogu biti usporene. Također, značajna podrška nevladinog sektora je ovisna o donatorskoj pomoći, pa i pored same volje da pomognu institucijama vlasti, ta podrška može biti usporena ukoliko ne posjeduju adekvatna finansijska sredstva.